

Magyarországi Evangélikus Egyház

„Hit- és erkölcsstan”

**tantárgyi kerettanterve
az 1-12. évfolyamok számára**

**Készítette:
Magyarországi Evangélikus Egyház
Katechetikai Munkacsoport
2013. február 27.**

Bevezetés

Az elmúlt húsz év evangélikus hittan tanításának tapasztalatai, valamint a 2011. évi CXC. törvény („A nemzeti köznevelésről”) által előállt helyzet miatt sor került az eddig használatban lévő hittantantervek felülvizsgálatára és a szükséges változtatások elvégzésére. Hasonlóan magas színvonalú, szerethető, jól használható tanterveket – és tankönyveket – szeretnénk készíteni, mint amilyenek az előzőek voltak a maguk idejében, amelyek jó szolgálatot teljesítettek. Az elkészített új evangélikus hittantantervek fokozottabban koncentrálnak a tanítványi életre való elhívásra, az útonjárásra, az egyes ember konkrét életkérdéseire, valamint a Biblia személyes és közösségi üzenetére és igyekeznek felkészíteni a lelki élet gyakorlására. Az eddigi rendszer, vagyis a teológia tudományos felosztását követő, tematikus évek szerinti felosztás helyett olyan megközelítést használnak a tantervek, amely egyszerre veszi figyelembe a diákok adott élethelyzetét és az életkori sajátosságoknak megfelelő kérdéseiket, valamint a Biblia útmutatását, az ebből következő dogmatikai és etikai tanítást, és az egyháztörténeti ismereteket.

Az új kerettantervek a diákok konkrét élethelyzeteiből és kérdéseiből indulnak ki, biblikus megoldásokkal és életszerű eljárásokkal dolgoznak, s így teremtenek kapcsolatot az iskolai hitoktatás és az iskolán kívüli, majd iskolán túli világ között.

Célok, célcsoportok

A kerettanterv számos célt tart szem előtt, amelyek nem választhatók el egymástól teljes mértékben, de amelyeket elsődleges szerepük alapján az alábbi csoportokba soroltunk:

Pedagógia és valláspedagógiai célok:

A lexikális tudást, a kognitív ismereteket, az értelmi intelligenciára épülő készségeket és a formális rendszerekben való jártasságot továbbra is a tanítás döntő elemének tartjuk, de semmiképp sem tekintjük kizárólagos vagy elsődleges célnak. Legalább ennyire lényeges cél az informális és non-formális tudás és ismeretek megszerzése, az érzelmi intelligenciára épülő készségek használata és fejlesztése, a motivációt felkeltő és felhasználó tanítás, valamint az észlelés, érzékelés és gondolkodás. Cél továbbá a lelki élet gyakorlásához szükséges szókincs elsajátítása, olyan lelki kompetenciák kifejlesztése, amelyek fontosak a hitfejlődés szempontjából, ezzel párhuzamosan pedig a felnőtt, felelős, cselekvő keresztény életre való nevelés az egyik fontos törekvés.

A kerettantervek az életkori sajátosságokat minden esetben figyelembe veszik, törekednek a differenciált pedagógiára, valamint az életkorokhoz és a különböző (kulturális, szociális, kegyességi stb.) háttérű csoportokhoz illeszkedő változatos pedagógiai módszerekre.

Egyházi és biblikus célok:

A diákok ismerkedjenek meg a Biblia tanításával úgy, hogy ne csak lexikális tudás formájában éljenek fejükben egyes bibliai történetek, hanem a mindennapokban is használható útmutatással és ismeretekkel forgassák a Bibliát később is, így az valóban a diákok életének részévé váljon. A bibliai szövegeket, történeteket, példázatokat ne csak meghallgassák, hanem azok elemzése, értelmezése és alkalmazása is megtörténjen.

Mindezek mellett cél továbbra is, hogy a diákok megismerjék az egyetemes hitvallásokat és egyházunk hitvallási iratait, a legfontosabb dogmatikai tanításokat, az etikai alapelveket és az etikai döntéshozatal szempontjait, az egyetemes és a hazai egyháztörténet legfontosabb eseményeit és meghatározó személyeit, az egyház életét (felépítését, küldetését, hétköznapijait és ünnepeit, egyházi hagyományokat, egyházi énekeket és liturgiákat stb), valamint más világvallásokat és modern vallási jelenségeket.

A tanuló személyét érintő célok:

A tanítványi életre való elhívás, a tanítványi létben való útonjárás megismerése és annak megélésére való bátorítás. Ugyanilyen fontosnak tartjuk a tanuló személyiségfejlesztését komplex módon (értelmi, érzelmi és lelki téren egyaránt), illetve az erkölcsi érzék (lelkiismeret) fejlesztését, mélyítését és tudatosítását többirányú megközelítéssel. Kiemelt cél a keresztyén tanítás alapján jól értelmezett önismeret megszerzése és erősítése is, a személyes képességek, tehetségek és korlátok megismerése és ezek fejlesztésének felismerése.

Társadalmi és szocializációs célok:

A társadalmi környezet, a társas kapcsolatok tapasztalati megismerése. A kerettanterv közvetett módon a diákok személyes céljainak elérésén keresztül a családjukra és a közösségeikre – így talán a nagyobb társadalomra is – pozitív hatást gyakorolhat, és segíthet – a különböző álláspontú és elkötelezettségű emberekkel szembeni – kulturált vitakészség és a méltányos párbeszéd szabályainak és gyakorlatának elsajátításában. Fontos cél továbbá az emberi méltóság fogalmára és az arany szabályra építve a társadalom különböző csoportjaival való együttélésre nevelés és a felelős társadalmi részvétel hangsúlyozása. Kiemelt szerepet kap továbbá a társadalom legkisebb egységének, a családnak a védelme, a családi életre nevelés sokrétű problematikája.

Célcsoportok:

Az iskolai hit- és erkölcstan, illetve hittan olyan nevelési és oktatási tevékenység, amely 12 évfolyamon át tartó egységes folyamat, de amely három képzési szakaszra oszlik, mégpedig az 1-4. évfolyamok, az 5-8. évfolyamok és a 9-12. évfolyamok szakaszaira. A kerettanterv kiemelt figyelemmel tekint a diákok életkori sajátosságaira, képességeire és fejlődési lehetőségeire.

6-10 éves kor:

Ebben a korosztályban a kerettanterv kifejezetten előnyben részesíti a tapasztalatra építő tanítást, a hétköznapi életből merített tapasztalatokat és személyes élményeket, s a tanult és megszerzett ismereteket is oda kapcsolja vissza. A bibliai történeteken keresztül értelmezi az emberi – és a saját – viselkedéseket, élethelyzeteket. A történetek elemzése és értelmezése során felfedezi a motivációkat, felismeri a cselekvést és annak következményeit. A diákok megtanulják önállóan is megfogalmazni véleményeiket, és érveket gyűjteni azok mellett és azokkal szemben. A vitakészséget és a szociális kompetenciákat fejlesztik azzal, hogy megtanulják meghallgatni egymást, megfogalmazzák a szabályokat, felismerik a társas kapcsolatok szerepét és a teremtett világ értékeit. A kerettanterv az önismeret fejlesztését ebben az életkorban a jó és rossz tulajdonságok, saját képességek és tehetségek, másokhoz való hasonlóság és másoktól való különbség, barátok és a család életének megismerése által segíti elő.

A kerettanterv figyelembe veszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségeket, és igyekszik hangsúlyt fektetni a differenciált fejlesztésre.

A kerettanterv folyamatosan szem előtt tartja azokat az életkori sajátosságokat is, amelyek meghatározzák a hitoktatást is, vagyis azt, hogy a diákok ebben az életkorban nem tudnak elvont fogalmakban és absztrakt mondatokban gondolkodni, gondolkodásmódjuk antropomorf, hajlamosak a túlzott büntudat érzésére, fontos számukra a szeretetet, a biztonságot és a játékot.

10-14 éves kor:

A fejlődéslélektan alapján ezt a korosztályt két szakaszban tárgyaljuk:

10-12 éves kor:

A kerettanterv itt elsősorban a megfigyelésre épít. A bibliai történetek, egyháztörténelmi személyek, híres (keresztyén, evangélikus) emberek magatartásának és élethelyzeteinek megfigyelése, cselekedeteinek elemzése hasznos megközelítés. A diákok felismerik a cselekvés és a következmény közötti kapcsolatot, a mások iránti felelősséget, a tolerancia

szerepét, a teremtett világ szépségét, értékeit és törekenységét.

12-14 éves kor:

A diákok ebben az életkorban képesek felismerni a cselekvések mögötti motivációs tényezőket, feltevéseket megfogalmazni az emberek viselkedésére vonatkozóan. Vitát és párbeszédet tudnak folytatni etikai és dogmatikai témákról, képesek saját véleményét megfogalmazni, az egyén és közösség különböző kapcsolatait felismerni, az emberi méltóság és az emberi jogok fogalmait megérteni. A kerettanterv így a Biblia és az egyház tanítását a különféle élethelyzetek, konfliktusok, erkölcsi értékek és emberi problémák kihívásaihoz is alapul veszi. Megkülönböztetett figyelemmel fordul itt a kerettanterv az identitáskeresés első, egyik legnehezebb útján járó diákra.

14-18 éves kor:

Ebben a korosztályban a kerettanterv azokra az életkori sajátosságokra is épít, melyek képessé teszik a diákokat a szintetizáló tudásra, az értékelő szemléletre, a helyes és helytelen döntések közötti különbségtételre, az emberi élet és a természet értékeinek megbecsülésére, valamint képes az embert Isten által teremtett komplex lényként szemlélni. Továbbá érdemben képes megvitatni etikai és dogmatikai kérdéseket, érzi a személyes felelősség súlyát, értékeli az emberi kapcsolatokat, valamint képes más álláspontú és elköteleződésű emberekkel is véleménykülönbségeket tisztázni, ezáltal saját álláspontját is tovább fejleszteni.

Szerkezet

A kerettantervek szerkezetének megállapításánál több szempontot is érvényesítettünk:

- Azt az új helyzetet, melyet a 2011-es köznevelési törvény teremt. Vagyis az állami fenntartású általános iskolákban a Hit- és erkölcstan órákra olyan diákok is járhatnak, akik biblia- és egyházismerete, keresztény gyülekezeti életben szerzett tapasztalata csekély.
- A fejlődéslélektan és a valláspedagógia szempontjait, melyek az egyes korosztályokban élők képességeire és korlátaira kiemelt figyelmet fordítanak.
- Fontosnak tartjuk a diákok életkori sajátosságaiból és élethelyzetéből adódó kérdésfelvetést, de legalább ilyen fontos a Biblia lapjain megfogalmazott üzenet és tanítás.
- Vannak olyan diákok, akik 12 éven át részesülnek *Hit- és erkölcstan* vagy *Hittan* oktatásban, de vannak olyanok is, akik az 5. vagy 9. évfolyamokon csatlakoznak be.
- Egy tanéven és egy témacsoporton belül egyszerre és egymáshoz kapcsolódva jelennek meg a teológiának, mint tudománynak a területei: az Ószövetség és Újszövetség ismerete, kortörténete és teológiája, egyetemes és hazai egyháztörténet, dogmatika, teológiai etika, vallástudomány, gyakorlati teológia, egyházzene. Ugyanakkor kitekintünk és hangsúlyt helyezünk az ünnepek üzenetére, a művészetek megjelenésére a templomokban (építészet és képzőművészet) illetve a keresztény hit megfogalmazásában (irodalom, énekek, imádságok szövege).
- Az SNI-s tanulók igényeit is figyelembe véve valósulhassanak meg a tanórák, melyet a változatos témacsoportok és a kerettanterv biztosította szabadság tesz lehetővé a hitoktató számára.

Ezen okok miatt a kerettantervekhez az eddigi lineáris szerkezet helyett spirális szerkezetű felépítést és egyszerre témaközpontú megközelítést választottunk. Így minden évben hét – alsós évfolyamokon hat – nagyobb témacsoport köré gyűjtöttük a felmerülő kérdéseket és a bibliai tanításokat, s ezek a témacsoportok jelennek meg minden évben más megközelítésben, más tartalmi hangsúllyal, más példákkal. A témacsoportok kidolgozása mindig épít a képzési szakasz korábbi éveinek tananyagára, de kiegészíti és tovább is lép azon, egyre nagyobb összefüggésekben láttatva az adott kérdést és egyre jobban elmélyülve egy adott téma megismerésében és megértésében..

Emellett a különböző képzési szakaszokba való átlépésnél a kerettanterv úgy épül fel, hogy a korábbi képzési szakasz tananyagának ismerete nélkül is teljes képet kap az új képzési szakasz végére a diák.

A hét fő témacsoport:

- *„Isten-én” kapcsolat*: az Istennel való személyes kapcsolat megélése, tudatosítása, fejlődése, változása
- *Az „én” kérdése*: önismeret, önnevelés, személyes értékrend és elköteleződés, tanítványi élet
- *Emberi kapcsolataim*: család, családi élet, barátság, párválasztás, párkapcsolat, munkahely, pályaorientáció
- *Társadalom*: a társadalom, amiben élünk, kapcsolat a különböző társadalmi rétegekkel, kommunikáció
- *Egyház és egyházi közösségek*: az egyház élete, helyem az egyházban és a gyülekezetben
- *Teremtett világ és tárgyi környezet*: az emberen kívüli világ az Isten-ember-teremtett világ kapcsolatrendszerben
- *Világvallások és vallási irányzatok* (1-4. évfolyamokon nem jelenik meg külön témacsoportként): világvallások, valamint modern vallási irányzatok és jelenségek bemutatása elsősorban elsősorban abban a megközelítésben, hogy milyen kérdéseket vetnek fel ezek a keresztény hit számára

A fő témacsoportokat 4-4 kisebb témakörre bontottuk, s az így kapott táblázatot dolgozzák fel az egyes képzési szakaszok évfolyamonkénti kerettantervei, vagyis az 1-4 évfolyamokhoz, 5-8 évfolyamokhoz és 9-12 évfolyamokhoz készített kerettantervek. Mindhárom képzési szakasz kerettanterve tehát az alábbi táblázatot dolgozza ki (az adott korosztálynak megfelelő szintű kérdésfeltevést tárgyalva).

„Isten-én”	„Én”	Emberi kapcsolataim	Egyház	Társadalom	Teremtett világ és tárgyi környezet	Világvallások, vallási jelenségek
<p><u>Kapcsolat Istennel</u> Ki vagyok én? Istennek? Ki Isten nekem? hit, bizalom, megtérés, keresztség, megigazulás, úrvacsora</p>	<p><u>Az „én” kérdése</u> Ki vagyok én? Honnan jövök és hova megyek? példaképeim, születés és elmúlás, kezdet és vég, élet és halál</p>	<p><u>Család</u> Mit jelent a család? család és gyerekek, szokások, ünnepek és hétköznapi feladatok és szabadtudó</p>	<p><u>Biblia</u> Mifől szól a legfontosabb könyv? kanon, bibliáértelmezés, istenkép</p>	<p><u>Közösségi formák</u> Milyen közösségek tagja vagyok egyházon kívül? lakóhelyi közösség, szokások, hagyományok</p>	<p><u>A teremtett világ a Biblia könyveiben</u> Mi mindent teremtett Isten? állatok, növények, természeti elemek</p>	<p><u>Saját vallásunk</u> Mi a kereszténység lényege? kereszténység</p>
<p><u>Isten-én</u> <u>kommunikáció</u> Hogyan szól hozzám Isten? Hogyan szólók én hozzá? „Isten szól”, ima, tett, ének, meditáció, szentel való találkozás</p>	<p><u>Tulajdonságaim</u> Milyen vagyok én? öröm, bánat, harag, szeretet, párbeszéd, testtartás, hanglejtés</p>	<p><u>Az osztály és az iskola</u> <u>Munka, munkahely</u> Kikkel vagyok együtt sokat? csoport, közösség, szabályok, büntetések</p>	<p><u>Egyház kialakulása, reformáció, egyház a világban</u> Mi történt az egyházban? misszió, evangélikus egyház, ökumené, diakónia</p>	<p><u>Kulturális-nemzeti közösség</u> Milyen szerepet tölt be a hazám az életemben? anyanyelv, nemzet, állam, haza, kultúra ünnepek</p>	<p><u>A világ teremtése</u> Isten teremtette a világot? Isten a Teremtő, a teremtéstörténetek üzenete, háttere, mai kihívásai</p>	<p><u>Könyvvallások</u> Milyen más vallások használják a Bibliát, s ez milyen kérdéseket vet fel keresztény szempontból? zsidóság és iszlám vallás</p>
<p><u>Életem Istenné</u> Mit jelent számomra Isten. Jézus. Szentlélek? teremtés, keresztalál, megváltás, feltámadás, megszentelés, mundezekek elfogadása</p>	<p><u>Képességeim</u> Hol vannak a határaim? testi-lelki-szellemi képességeim és hiányosságaim, értékeim, tehetség, fejlődési lehetőségek, egészség, betegség</p>	<p><u>Kortárs csoportok</u> Ki a barátom? összetartás, kirekesztés, előítélet, idegen, felelősség, lelkiismeret, hazugság, titok, konfliktus</p>	<p><u>Egyházi élet</u> Milyen az élet az egyházban belül? gyülekezet, templom, egyházi év/ünnepek/szimbólumok</p>	<p><u>Társadalmi együttélés</u> Hogyan lehet együtt élni másokkal? népcsoportok, kisebbségek, engedelmeség, választás, szabály</p>	<p><u>Teremtésvédelem</u> Milyen világot teremtek én magam körül? technológiai társadalom, ökológiai krízis, alkalmazott etika (bio etika, gazdaságetika, stb)</p>	<p><u>Más vallások tanítása alapkérdésekről</u> Mit mondanak más vallások Istenről és az emberről, s ez milyen kérdéseket vet fel keresztény szempontból? további világvallások</p>
<p><u>Istenhit fejlődése</u> Miben változik és miben állandó a hitem? Isten a testi, lelki, szellemi, érzelmi, közösségi életben</p>	<p><u>Életem célja</u> Mi az életem értelme? életem célja, jölet, elégedettség, boldogság, remény, hiányérzet, pótszerek</p>	<p><u>Párkapcsolat és szerelem</u> Ki a társam? Hogyan lésozok én társ? férfi-nő kapcsolat, szerelem, testkép, vágy, házasság, gyerekvállalás, szexualitás</p>	<p><u>Istenés zselet, ünnepek</u> Mi történik a templomban? liturgia, prédikáció, spirituális</p>	<p><u>Társadalmak a világban</u> Mit tudok a távolabb élőkrol? társadalmi egyenlőtlenségek, igazságtalanságok, szinesedő társadalmak, virtuális világ</p>	<p><u>A vég kérdése</u> Mi lesz akkor amikor vége van? teremtés és gondviselés, eszkatalógia</p>	<p><u>Vallási jelenségek</u> kihívásai Milyen kérdéseket vetnek fel a vallási jelenségek keresztény szempontból? vallási jelenségek</p>

A témacsoportokon belüli egyes témákat a kerettanterv minden esetben biblikus alapon tárgyalja; s a kapcsolódó etikai és dogmatikai fogalmakat, az egyháztörténeti ismereteket a felvetődő életkérdésekhez és a bibliai részekhez illesztve adja át. Ezek alapján a legszembetűnőbb változás a korábbi gyakorlathoz képest az, hogy

- nem csak bizonyos évfolyamokra korlátoznánk a bibliaismeret tanítását, hanem az életkérdésekhez kapcsolódva minden évben tanulnának bibliaismeretet a diákok.
- Emellett folyamatosan bővítenék ismereteiket a keresztény hit alapjairól,
- az evangélikus egyház tanításáról
- és az egyház történetéről.
- Továbbá reménység szerint segítenék őket az egyre érettebb, keresztény alapokra épülő erkölcsi érzék kialakításában.

Módszertan

A kerettanterv a korábban felsorolt célok eléréséhez és a tervek minél jobb megvalósításához gazdag és sokszínű pedagógiai módszertant javasol. Ezek legfontosabb jellemzője az, hogy a diáknak nem passzív módon kell egy tudást befogadnia – s majd arról passzív tudásként számot adnia –, hanem az a cél, hogy minél aktívabban, életszerűbben és élményszerűbben vegyen részt a tanórán, és értelemszerűen majd a számonkérés követelményeiben is ez valósuljon meg. A kerettanterv példaként – de nem teljes listaként – javasolja az alábbi munkaformákat és módszertani megközelítéseket:

- tevékenységközpontú tanítás, ahol a tanuló aktívan és változatos módszerekkel vesz részt a tananyag feldolgozásában,
- a projektpedagógia és mentorpedagógia módszerei,
- élőszó megjelenése monológikus és dialógikus formában is,
- a vita és párbeszéd folyamatának elsajátítása: az önkifejezés, kérdésfeltevés, vélemények alkotása, érvelés, párbeszéd, álláspontok kialakítása és ütköztetése,
- egy-egy probléma komplex, többdimenziós megközelítése,
- többféle munkaforma alkalmazása (mint például egyéni munka, páros munka, csoportmunka, részleges vagy teljes kutatómunka stb.)
- kutatás (gyűjtés, elemzés) folyamatának elsajátítása,
- a frontális oktatás mellett ugyanolyan hangsúlyt kap a kiselőadás, beszámoló, források gyűjtése, interjú, életutak bemutatása, illusztrációs lehetőségek, és egyéb munkaformák,
- hagyományos és modern ismerethordozók felhasználása és tanítási-tanulási segédeszközök használata,
- esettanulmányok és élethelyzetek megfigyelése és elemzése,
- naplóvezetés, önmegfigyelés,
- játék (szerepjáték, dramatizálás, drámapedagógia).

A hittan (s éppígy a hit- és erkölcsstan) egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy közösségi mű, amelynek megélt formái is a közösséghez kapcsolódnak. A kerettanterv által kitzűzött célokat akkor remélhetjük megvalósulni, ha a diákok maguk is csapatmunkában fedezhetik fel a bibliai és teológiai alap közösségi feldolgozásának és értelmezésének szépségét és felelősségét. Ezért fontosnak tartjuk, hogy minden munkaforma és módszer alkalmazása során a közösségi jelleg kerüljön előtérbe. (Törekedhetünk erre mindig, még az egyéni munkaformánál vagy a kutatómunkánál is, például amikor közösségben beszéljük meg az egyénileg gyűjtött eredményeket.)

Számonkérés, értékelés:

A kerettanterv által javasolt módszertanhoz nem a hagyományos számonkérési módszerek (pl. dolgozat, teszt, témazáró) a legalkalmasabbak. Természetesen ezek sem kerülendők, de a kerettanterv fokozottan javasolja a diákok személyes érdeklődéséhez, képességeihez és tehetségéhez illeszkedő számonkérési formákat. Ilyenek többek között az adott témakörhöz kapcsolódóan a

- projektpedagógiára épülő projektmunka,
- esszé írása,
- irodalmi vagy művészeti mű (például könyv, film, zene, vers, novella) elemzése,
- teológiai munka (például áhítat, meditáció, imádság) írása,
- interjú készítése és kiértékelése,
- életút felvázolása,
- órai vita disputamódszerrel egy adott kérdéstről,
- képzőművészeti eszközökkel (például rajz, festmény, fénykép, kollázs) történő feldolgozás stb.

A számonkérés műfajainak tárháza kimeríthetetlen. A lexikális tudást megkövetelő számonkéréssel ellentétben itt nem mindig azt ellenőrizzük, hogy a diák milyen kognitív és formális ismereteket tud felsorolni, hanem azt, hogy mennyire mélyült el egy kérdés feldolgozásában, mennyire használja a megadott forrásokat (adott kérdésnél a Bibliát, hitvallásokat stb.), mennyire végez önálló munkát, mennyire kreatív és eredeti a feladatmegoldása, és legfőképpen azt, hogy mennyire lép előre a saját gondolkodásában, a saját életútján, a saját személyes fejlődésében.

A számonkéréshez kapcsolódó értékelés során legalább annyira fontos, hogy a tanár szem előtt tartsa a kerettantervnek a tanuló személyére vonatkozó céljait – többek között a tanítványi élet megélésére való bátorítás, erkölcsi érzék mélyítése vagy a tanuló személyiségfejlesztése, – amint olyan további célokat is, mint a használható és biztos alapokra épülő bibliaismeret megszerzését és a keresztény teológiai és lelkeségi hagyományok széleskörű elsajátítását. Ezek alapján lényeges, hogy a tanár ezeket elősegítő értékelést adjon, melynek nevelő jellege is van, és amelyben mindig tisztelettel fordul a diák felé.

Kapcsolódási pontok

- *Kapcsolódás a Nemzeti Alaptantervhez:*

A kerettanterv – a Nemzeti Alaptantervvel összhangban – a diákok szakmai és személyes fejlődése szempontjából fontosnak tartja a Nemzeti Alaptantervben is megfogalmazott kulcskompetenciákat és fejlesztési területeket. Nem csak azért, amiért a Nemzeti Alaptanterv kiemeli ezek szerepét – vagyis, hogy a felnövekvő emberek gyorsan és hatékonyan alkalmazkodhassanak a modern világhoz, – hanem azért is, mert ezek segítségével képesek lehetnek hosszú távú célok, állandó képességek és örök értékek megélésére, kifejezésére és továbbadására is. Ez a két szempont együtt hatékonyan és az életrészekhez szervesen kapcsolódva tudja előmozdítani az élethosszig tartó tanulás folyamatát az egyes emberben.

- A kerettanterv fokozottan figyel az alábbi kompetenciafejlesztésre, műveltségközvetítésre, tudásépítésre:
  - Anyanyelvi kommunikáció
  - Logikai kompetencia
  - Digitális kompetencia
  - Szociális és állampolgári kompetencia
  - Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
  - Hatékony, önálló tanulás készsége

- A kerettanterv az alábbi fejlesztési területekre fordít kiemelt figyelmet:
  - Kritikus gondolkodás
  - Kreativitás
  - Kezdeményezőképeség
  - Problémamegoldás, problémakezelő képesség
  - Együttműködés
  - Kockázatértékelés
  - Döntéshozatal
  - Érzelmek kezelése, konfliktuskezelés és -megelőzés
  - Kapcsolati kultúra
  - Társas tolerancia
  - Erkölcsi nevelés
  - Családi életre felkészítés (párválasztás, gyerekvállalás, gyereknevelés, családi élet)
  - Testi és lelki egészség
  - Önkéntesség
  - Környezettudatosság és fenntarthatóság
  - Kritikus fogyasztói magatartás kialakítása
  - Pályaorientáció, munka megbecsülése
  - Médiatudatosság
  - A hatékony, önálló tanulás tanítása

- A kerettanterv az alábbi műveltségterületekhez kapcsolódik:
  - Életvitel és gyakorlat
  - Ember és társadalom

– *Kapcsolódás további tantárgyakhoz:*

A kerettanterv több ponton is kapcsolódik más tantárgyak kerettanterveire, többek között kulturális, történelmi vagy kognitív okokból. A kerettanterv elsősorban ott épít a kapcsolódásra, ahol ennek használata segíti egy kérdés megközelítését, egy probléma megértését, a diák fejlesztését vagy a szintetizáló tudás kialakítását. A kerettanterv kapcsolódik olyan műveltségi területekhez, mint Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Földünk – környezetünk, Művészetek, Életvitel és gyakorlat.

– *Kapcsolódás az óvodai neveléshez és az óvodai keretek között zajló hitoktatáshoz:*

A kerettanterv – a differenciált oktatásra építő tankönyvek segítségével – figyelembe veszi azt, hogy az iskolai hitoktatásra jelentkező gyerekek egy része már korábban részesült hitoktatásban és keresztény (evangélikus) hitre nevelésben az óvodai keretek között. Az óvodában megszerzett ismeretekre (például bibliai történetekre, imádságokra, énekekre) azonban nem épít kizárólagos módon, vagyis azok a diákok sem kerülnek semmilyen hátrányos helyzetbe, akik óvodai éveik alatt vagy a családi környezetben nem kaptak keresztény (evangélikus) nevelést.

– *Kapcsolódás azokhoz a diákokhoz, akik korábbi éveik alatt nem részesültek hitoktatásban:*

A kerettanterv számol azzal a lehetőséggel, hogy – különösen 1., 5. és 9. évfolyamokon – olyan diákok is bekapcsolódhatnak az iskolai *Hit- és erkölcsstan* oktatásba, akik korábbi éveik alatt semmilyen keretek között nem vettek részt hitoktatásban. A kerettantervekhez kapcsolódó tankönyvek felépítése és szemlélete ezen diákok számára is lehetővé teszi azt, hogy különösebb nehézség nélkül, viszonylag könnyen bepótolható tudással érjék utol azon társaikat, akik a folyamat korábbi szakaszaiban is részt vettek. Az 1., 5. és 9. évfolyamokon pedig a kerettanterv – és a kerettantervekhez készülő tankönyvek is – úgy épülnek fel, hogy ne kerüljenek semmilyen

hátrányos helyzetbe azok, akik korábbi éveik alatt nem vettek részt hitoktatásban.

– *Kapcsolódás a gyülekezetépítéshez és a gyülekezeti hitoktatáshoz:*

Noha a jelenlegi törvényi szabályozás még nem ad útmutatást arra nézve, hogy milyen lehetőségek lesznek a csoportalkotást illetően, az iskolai *Hit- és erkölcsstan* tanóra nem váltja ki a gyülekezeti gyermek- és ifjúsági munkát, nem szünteti meg, és nem helyettesíti azt. A tantervek fokozottan koncentrálnak arra, hogy az iskolai keretek között zajló *Hit- és erkölcsstan* oktatásban részt vevő diákok is megismerkedjenek a gyülekezeti élettel, s az iskolai hitoktatás az egyház gyülekezeteinek épülésére is szolgáljon. Az új tantervek ezt a célt folyamatosan igyekeznek szem előtt tartani, többek között azzal, hogy a hozzájuk kapcsolódó tankönyvek kidolgozásánál fontos szempont a gyülekezeti alkalmazhatóság, valamint kiemelt helyet kapnak a gyülekezeti közösség életének kérdései. A tantervekhez és a hozzájuk kapcsolódó tankönyvekhez a tervek szerint olyan gyülekezeti füzetek társulnak majd, amelyek gyülekezeti alkalmakon (ifjúsági óra, gyülekezeti hittanóra, bibliaóra, vasárnapi iskola, nyári táborok stb.) nemcsak tovább segíthetik a tankönyvekben megfogalmazott ismeretek feldolgozását, s így összekapcsolják az iskolai és a gyülekezeti hitoktatást, de új szempontokkal és további megközelítésekkel is gazdagítják azokat.

– *Kapcsolódás a Magyarországi Evangélikus Egyház stratégiájához:*

A kerettantervek kapcsolódnak a MEE stratégiai terveihez, vagyis nemcsak megismertetik a diákokkal az alábbi témákat, hanem több ponton is bátorítanak és gyakorlati példákat is adnak azok megélésére: „önkéntesség és szolidaritás, személyes egyházhoz fordulás, hálózatos nyitottság és együttműködés, fenntartható világ és fennmaradó egyház, protestáns hivatásszerűség.” A kerettantervek ezzel is azt a missziói célt igyekeznek betölteni, amely során a hétköznapi életben is Jézus követőivé, az egyház tagjaivá, és láthatóan evangélikusokká válhatunk.

– *Kapcsolódás más keresztény felekezetekhez:*

Az új kerettantervek hangsúlyt fektetnek arra a biblikus, Krisztus-központú közös alapra, amelyet más keresztény felekezetekkel együtt elfogadunk, hiszünk és tanítunk. Ugyanakkor a többi felekezettel fennálló különbségeket is bemutatják a kerettantervek úgy, hogy a tanításbeli, hermeneutikai, egyháztörténeti, liturgikus és egyéb eltérő hagyományokat minden esetben a többi felekezet szakértői is lektorálják, hogy az adott felekezet hívei számára is elfogadható, igaz és hiteles legyen. Az kerettantervek miközben alapos tudást adnak az evangélikus hagyományokról, töreksenek a kereszténység minél sokoldalúbb bemutatására is.